

VJERA

SVEĆENIK TOMISLAV ŠAGUD KOJI KORISTI UMJETNU INTELIGENCIJU U PRIPREMANJU PROPOVIJEDI ODGOVARA Je li moguće dobiti dobru i kvalitetnu propovijed uz pomoć umjetne inteligencije?

SVETO PISMO / FOTO: PEXELS

Pripremanje za nedjelju propovijed mnogim svećenicima oduzima dosta vremena, no umjetna inteligencija nudi mogućnost stvaranje gotove propovijedi za bilo koji biblijski ulomak. Nema mnogo svećenika u Hrvatskoj koji spremno javno kažu da koriste umjetnu inteligenciju u pripremi propovijedi, no pronašli smo jednoga koji je rado objasnio na koji je način koristi.

22.10.2025. / 20:36 / Ivan Tašev

Porazgovarali smo župnikom Župe sv. Antuna Padovanskoga u Sesevskim selima svećenikom Tomislavom Šagudom,iskusnim propovjednikom koji se detaljno priprema za propovijedi te ih svakog tjedna objavljuje na svojoj internetskoj stranici <https://sagud.xyz/>. Prije nešto više od godinu i pol i on je počeo koristiti alate umjetne inteligencije kako bi obogatio i poboljšao svoje propovijedi.

Pripremanje propovijedi mu se i produžilo

Koliko mu se promijenio proces pripreme propovijedi otkada koristi umjetnu inteligenciju, rekao nam je svećenik Zagrebačke nadbiskupije Tomislav Šagud:

„Mogu reći da mi se proces pripremanja propovijedi otkada koristim alate umjetne inteligencija čak i produljio. Jer uz uobičajene izvore koje sam koristio, poput čitanja promišljanja određenih propovjednika, mojih starih propovijedi i drugih egzegetskih materijala sada koristim i dodatne alate umjetne

inteligencije kako bih napisao što kvalitetniju propovijed. Za inspiraciju propovijedi znam nekada imati tzv. dijaloge s umjetnom inteligencijom.

Primjerice, umjetna inteligencija umnogome mi pomaže kod analize porijekla određene riječi, njezina značenja u kontekstu grčke kulture.

Također umjetna inteligencija mi se pokazala jako dobra kada mi na pamet padne nekakav biblijski ‚polucitat‘ koji znam da postoji u Svetom pismu, ali ga napamet ili uz pomoć obične tražilice ne mogu točno naći.

Za neke stvari gdje sam prije morao koristiti više različitih alata, poput egzegetskih razmišljanja ili kopanja po rječnicima, umjetna inteligencija mi sada pomaže, jer se pokazalo da u tome ima dobre rezultate.

Na kraju, kod pisanja propovijedi velika mi je pomoć umjetne inteligencije u lekturi teksta i jezično–stilskom oblikovanju. Iako i dalje ne uspijeva zamijeniti kvalitetnog lektora.“

vlč. Tomislav Šagud / Foto: sagud.xyz

Tomislav Šagud: „Nemoguće je onaj duh propovjednika koji se nalazi u čovjeku, kojeg slušatelj svojim duhom prepoznaje, a ne samo pameću – kopirati. Ništa ne može zamijeniti molitvu, ni razmatranje, osoban dodir, jer proces pisanja propovijedi nije samo u tome što ću ja na kraju

propovijedati, nego i proces u kojem sam svećenik raste.“

Mogu se dobiti kvalitetni i zanimljivi odgovori

Tekstovi koje stvara umjetna inteligencija, tvrde neki, površni su, teološki upitni i bezlični. Umjetna inteligencija može pomoći u pripremi propovijedi, ali samo ako čovjek zadrži kontrolu. „Ono što je važno znati kod umjetne inteligencije jest da ako se postavi općenito pitanje, dobit će se i općenit, generički odgovor.

Umjetna inteligencija je alat. S vremenom majstor s čekićem i dlijetom može isklesati vrhunska djelo, ali može i razbiti nešto. Sve ovisi o tome koliko je čovjek vješt u korištenju alata.

Tako je i s umjetnom inteligencijom – mogu se dobiti kvalitetni i zanimljivi odgovori, ako se postave pitanja na pravi način“, rekao nam je župnik Šagud.

„Mislim da aplikacija prepoznaje da kada s njom razgovaram da sam ja katolički svećeniku i da razmišljam u određenoj domeni te mi u skladu s time daje odgovore. Mislim da umjetna inteligencija prepoznaje osobna stajališta ili pogled iz određene percepcije, jer svi mi imamo internetski otisak.

Ako imam upit o nekakvim spornim temama, umjetna inteligencija će – kao i svaki drugi program – željeti dati ono što meni treba. No, mogu mu i reći da mi kritizira neku tvrdnju ili pojavu iz neke druge, nekršćanske paradigme i onda će u vidu toga kritizirati“, pojašnjava svećenik Šagud.

Prepoznati što je zaista autentično

No treba znati i to da se umjetnu inteligenciju ne može uzimati zdravo za gotovo, važno je sve provjeravati. Netočni odgovori mogu se provjeriti samo ako onaj koji postavlja pitanje poznaje područje o kojem pita. O tome nam svećenik Šagud kaže:

„Umjetna inteligencija često ‚izmišlja‘ jer ima određeni način funkcioniranja i dohvaćanja podataka. Kada je riječ o propovijedima i teološkim pitanjima, s obzirom na to da sam studirao teologiju lako mogu prepoznati nešto sumnjivo.

Evo primjera: znao sam pitati umjetnu inteligenciju da mi pronade neku tvrdnju crkvenih otaca. I dogodi se da umjetna inteligencija navede točno

mjesto gdje se nalazi pojedina tvrdnja, ali onda navede još trojicu crkvenih otaca i nepostojeća djela.

Zato je na meni da u konačni prepoznam što je zaista autentično, a što nije.

Usporedio bih to s gledanjem videouradaka na YouTubeu. Netko tko ne poznaje teologiju može pronaći videouradak koji dokazuje da su sva Evandjelja krivotvorena, no potrebno je znati kritički razmišljati ako se istražuje određena tema, pa tako i umjetnu inteligenciju treba stalno kritički preispitivati.“

„Ono što je važno znati kod umjetne inteligencije jest da ako se postavi općenito pitanje, dobit će se i općeniti, generički odgovor.

Umjetna inteligencija je alat.

S vremenom majstor s čekićem i dljetom može isklesati vrhunsko djelo, ali može i razbiti nešto.

Sve ovisi o tome koliko je čovjek vješt u korištenju alata“, kaže Tomislav Šagud.

Ništa ne može zamijeniti molitvu

Osobni, duhovni proces pripreme propovijedi ne može se zamijeniti. No pitamo našega sugovornika je li moguće dobiti dobru i kvalitetnu propovijed uz pomoć umjetne inteligencije:

„Uvjetno govoreći – da. Zato što umjetna inteligencija koristi već oblikovane izvore i sažima ono što postoji. Moguće je da koristeći postojeće izvore napravi nešto. To je isto kao i kod manipulatora koji nemaju nekakvu vlastitu kreativnost, ali su naučili jako dobro oponašati uspješne ljude i netko tko je površan i manipulativan može oponašajući nekog uspješnog propovjednika izreći propovijed koja će djelovati uspješno.

Umjetna inteligencija ima i određeni kreativni moment u prepoznavanju uzoraka, ali je i veliki agregat informacija te je, s obzirom na to da sadrži mnogo dobrih informacija, moguće i da generira nešto dobro, ali joj treba dati način na koji će to napraviti.“

„Teško je, da kažem gotovo nemoguće onaj duh propovjednika koji se nalazi u čovjeku, kojeg slušatelj svojim duhom prepoznaje, a ne samo pameću – kopirati.

Uvijek će ostati ta jedna nijansa, to je kao danas kada uspoređujemo jeftine kineske proizvode i ekskluzivne ručno rađene proizvode.

Ništa ne može zamijeniti molitvu, ni razmatranje, osoban dodir, jer proces pisanja propovijedi nije samo u tome što ću ja na kraju propovijedati, nego i proces u kojem sam svećenik raste. Ako se izbaciti taj element i ostane tek generiranje propovijedi, u konačnici su svi na gubitku“, zaključio je naš sugovornik Tomislav Šagud.

Autor: Ivan Tašev, novinar Glasa Koncila (itasev@glas-koncila.hr)

Tekst je dio novinarskoga projekta „Zamke i mogućnosti digitalne duhovnosti: Utjecaj umjetne inteligencije na prakticanje vjere“, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Ključne riječi: AEM homilija ivan tašev priprema propovijed Umjetna inteligencija
vlč. tomlslav šagud

Stock images by DepositPhotos

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.

Sva prava pridržana © 2018 - 2025 Hrvatska katolička mreža